

Zemědělci chtějí zabránit kolapsu svých podniků, žádají proto zákonodárce o podporu pro podání ústavní stížnosti. Ministerstvo zemědělství na řešení rezignovalo

25.10.2024 - | PROTEXT

„Nežádáme o více peněz na dotace, ale o spravedlivější přerozdělení již existujícího balíku. Nastavené podmínky diskriminují drobné zemědělce sdružené v družstvech a jiných právnických osobách. Jsou trestáni za to, že v souladu se zemědělskou politikou České republiky i Evropské unie se rozhodli podnikat společně - například proto, aby měli lepší vyjednávací pozice vůči řetězcům. Ale kvůli tomu, že využili svého sdružovacího práva, a podnikají tak pod jedním IČO, je na ně pohlíženo jako velké farmáře. Vláda jim tak sebrala nemalou finanční podporu. Vede to až k ekonomické likvidaci jednotlivých podniků,“ vysvětluje Jaroslav Lád, předseda petičního výboru a předseda Zemědělského družstva Ostaš, které je jedním z mnoha zemědělských podniků, které se díky diskriminační podpoře ocitly v existenční krizi. **„Rozhodli jsme se proto připravit ústavní stížnost, která by zrušením části příslušného vládního nařízení současnou situaci napravila. Dnes jsme dopisem oslovili poslance a senátory a požádali je o připojení podpisu pod ústavní stížnost.“**

Diskriminační podpora v zemědělství je důsledkem nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům. Podle tohoto nařízení je na přímé platby v rámci redistributivní podpory v zemědělství s účinností od 1. dubna 2023 určeno 23 % z celkového objemu finančních prostředků a zároveň je tato část přímých plateb přerozdělena pouze na prvních 150 hektarů půdy obhospodařované jedním zemědělským podnikatelem (tzv. jedním IČO). V zemích EU se přitom přerozděluje 10-12%. To přesměrovalo značné finanční prostředky k malým zemědělcům hospodařícím na polích o celkové souhrnné výměře do 150 ha. Toto opatření je však současně vysoce diskriminační vůči těm sdruženým vlastníkům zemědělských majetků, kteří podnikají kolektivně prostřednictvím družstva či jiné právnické osoby. V drtivé většině případů se totiž jedná o stejné drobné vlastníky s majetkem do 150 ha výměry.

Konkrétním příkladem negativních dopadů může být Zemědělské družstvo Ostaš, které sdružuje 40 drobných vlastníků - výkonných produkčních zemědělců. Při přepočtení přímých plateb na 1 hektar zemědělské půdy činí rozdíl mezi částkou přímých plateb, které na hektar inkasuje Zemědělské družstvo Ostaš (4043 Kč), a které inkasuje malý zemědělec s výměrou obhospodařované půdy 150 ha (7796 Kč), celkem 3753 Kč. Pokud bychom započítali účelové rozdělování některých podniků na 150 ha celky a např. podporu mladých a začínajících zemědělců, byl by rozdíl ještě několikrát vyšší. *„Drobní zemědělci, kteří jsou sdruženi například v Zemědělském družstvu Ostaš, tedy získají pouze v důsledku svého sdružení v tomto družstvu podporu na hektar půdy o 48 % nižší, než jakou by získali, pokud by vykonávali činnost jako samostatní zemědělci. Rozdíl v podpoře je tak téměř dvojnásobný, což bezpochyby zakládá diskriminační charakter tohoto vládního nařízení. A to nebereme v úvahu další motivační dotace pro mladé a začínající zemědělce,“* vysvětluje Jaroslav Lád, předseda petičního výboru a předseda Zemědělského družstva Ostaš.

Výsledkem masivní podpory jedné skupiny zemědělců je, že se řada středně velkých zemědělských podniků, které sdružují drobné vlastníky zemědělských majetků, ocitla buď v existenční krizi, nebo v lepším případě se jejich hospodářský výsledek dostal ze zisku do tzv. černé nuly, tj. lehce nad hranici

ztráty způsobující nemožnost rozvoje a realizace investic. V důsledku dochází k nárůstu prodejů středně velkých zemědělských podniků velkým zemědělským podnikatelům nebo finančním investorům, což nejenže nebylo původním úmyslem vlády, ale je to přímo v rozporu s jejím programovým prohlášením. Navíc zvýhodnění jedné skupiny zemědělských podnikatelů před ostatními způsobilo, že tato zvýhodněná skupina si může dovolit platit vyšší nájem půdy, čímž se zvedá nejenom výše pachtu, ale i cena půdy všem. To vše významným způsobem prodražuje zemědělskou výrobu, protože 72 % zemědělské půdy je v České republice obhospodařováno v nájmu. V konečném důsledku se tato tržní nerovnováha promítne i v nárůstu cen potravin pro spotřebitele, protože právě střední podniky vyrábějí většinu potravin v České republice. „Ministerstvo zemědělství si je tohoto problému dobře vědomo. Nechalo si udělat analýzu od jím zřizovaného Ústavu zemědělské ekonomiky a informací, ze které jasně vyplývá, že nová dotační politika způsobí středním zemědělským podnikům obrovské ekonomické problémy. K podobným závěrům dospěla i analýza KPMG, kterou zadal Zemědělský svaz České republiky spolu s Agrární komorou České republiky. Agrofert a další velké zemědělské podniky ve velkém skupují střední zemědělce. Ministr zemědělství Výborný se pokoušel kompenzovat snížení dotací formou zrušení jejich zdanění nebo slevou na sociálním pojištění. Nic z toho se mu ale nepovedlo a na další řešení ministerstvo rezignovalo. Jedinou nadějí tak zůstává ústavní soud. Jinak reálně hrozí, že z českého zemědělství zmizí celý jeden segment, který zajišťuje výrobu většiny českých potravin,“ uzavírá Jaroslav Lád, předseda petičního výboru a předseda Zemědělského družstva Ostaš.

Ústavní stížnost zpracovala renomovaná právní kancelář Frank Bold Advokáti. Aby ji bylo možné podat, musí ji podepsat alespoň 25 poslanců nebo 10 senátorů.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/zemedelci-chteji-zabranit-kolapsu-svych-podniku-zadaji-pr-oto-zakonodarce-o-podporu-pro-podani-ustavni-stiznosti-ministerstvo-zemedelstvi-na-reseni-rezignovalo/2586941>